

P. J. Mersalwski W

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 23 września 2021 r.

Znak sprawy: DHZ.zch.870.67.2021

NR: 1979 PODPIS WPLYNĘŁO

2021-09-24

Pan Krajowa Rada Izb Rolniczych
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: Program wsparcia gospodarstw utrzymujących świnie

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 17 sierpnia br. znak KRIR/JM/737/2021 w sprawie Program wsparcia gospodarstw utrzymujących świnie uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Program wsparcia gospodarstw utrzymujących świnie scala i systematyzuje obecnie dostępne oraz planowane instrumenty wsparcia finansowego, których celem jest wspomaganie, utrzymanie lub odbudowa produkcji zwierzęcej w zakresie chowu i hodowli świń w gospodarstwach dotkniętych ASF. Zawiera on również rozwiązania, mające na celu wsparcie odbudowy małych i średnich gospodarstw, w tym wzmocnienie ich bioasekuracji.

Pragnę przy tym zapewnić, że wszelkie wnioski i sugestie kierowane do resortu rolnictwa zarówno przez organizacje działające na rzecz rolnictwa, jak i indywidualne osoby są wnikliwie rozpatrywane pod kątem możliwości ich ewentualnego wdrożenia w praktyce.

Równocześnie odnosząc się do kwestii wyznaczenia na jeden z głównych celów Programu wsparcia finansowego postępu biologicznego, który realizowany będzie m.in. poprzez dopłaty do materiału zarodowego i dotacje do inseminacji, uprzejmie wyjaśniam, że optymalizacja bazy genetycznej produkcji zwierzęcej jest realizowana poprzez zapewnienie stabilnych warunków do realizacji programów hodowlanych zwierząt gospodarskich, w tym

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
telefon: +48 22 250 01 18, e-mail: kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

świń, oraz realizację działań wspomagających postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej. Kierunek ten jest realizowany od wielu lat, w szczególności na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 36), a wcześniej ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 921, z późn. zm.),
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świń, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylającego niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt („rozporządzenie w sprawie hodowli zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016 r., str. 66),
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa - Rozdział 2 pt. „Dotacje na dofinansowanie kosztów postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej” (Dz. U. poz. 1170, z późn. zm.), a poprzednio rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 595, z późn. zm.).

Ustawa o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich służy stosowaniu rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt i reguluje sprawy z zakresu hodowli zwierząt gospodarskich, oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej, prowadzenia ksiąg i rejestrów hodowlanych, a także kontroli nad hodowlą i rozrodem tych zwierząt oraz wskazuje organy właściwe do wypełniania odpowiednich funkcji i wykonywania zadań.

Przepisy rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt regulują, w sposób kompleksowy, wszystkie zagadnienia związane z działalnością hodowlaną, w tym hodowlą świń, dokładnie określając zasady funkcjonowania wszystkich uczestników działalności hodowlanej, chroniąc przy tym hodowców przed możliwością nierzetelnej działalności producentów i sprzedawców materiału biologicznego i hodowlanego oraz świadczących usługi.

Jedną z form dofinansowania hodowli zwierząt gospodarskich są dotacje przedmiotowe z budżetu państwa na postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej. Dotacje przedmiotowe, stanowiące wsparcie finansowe hodowli świń, przeznaczone są na:

- 1) refundację kosztów subsydiowanych usług świadczonych na rzecz hodowców MŚP, polegających na prowadzeniu ksiąg świń,
- 2) dofinansowanie kosztów subsydiowanych usług wykonanych na rzecz hodowców MŚP, polegających na prowadzeniu oceny wartości użytkowej świń.

Dotacje zapewniają ciągłość prowadzenia ksiąg hodowlanych oraz oceny wartości użytkowej świń, oraz stwarzają warunki do upowszechniania wyników oceny wartości użytkowej wśród hodowców świń. Dzięki temu hodowcy mogą podejmować decyzje o wyborze konkretnych zwierząt na rodziców następnego pokolenia, co może zagwarantować rolnikom uzyskanie poprawy jakości genetycznej, która przekłada się bezpośrednio na poprawę cech użytkowych i funkcjonalnych zwierząt oraz poprawę cech jakościowych produktów rolnych. Dotacje te są ukierunkowane z jednej strony na stworzenie odpowiednich warunków do produkcji elitarnego materiału hodowlanego, a z drugiej na wspieranie działań pozwalających na podejmowanie przez hodowców właściwych decyzji hodowlanych. Dotacje ze środków budżetowych na postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej kierowane do hodowli świń pośrednio dostarczają narzędzi do odbudowy pogłowia świń hodowlanych czystorasowych, jednakże pomoc nie może być udzielana na zakup zwierząt.

Zakres pomocy państwa w produkcji zwierzęcej wynika z rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 702/2014”, oraz Wytycznych Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014 – 2020 (Dz. Urz. UE C 204 z 01.07.2014 r., str. 1, z późn. zm.). Zgodnie z art. 27 ust. 1 lit. a i b rozporządzenia 702/2014 pomoc dla sektora produkcji zwierzęcej w zakresie dot. hodowli zwierząt gospodarskich, w tym świń, obejmuje:

- pomoc o stawce do 100% kosztów administracyjnych związanych z ustanowieniem i utrzymaniem ksiąg hodowlanych,

- pomoc o stawce do 70 % kosztów badań przeprowadzonych przez strony trzecie lub w ich imieniu, w celu określenia jakości genetycznej lub wydajności zwierząt gospodarskich, z wyjątkiem kontroli podejmowanych przez właściciela zwierząt gospodarskich i rutynowych kontroli jakości mleka.

Wskazanie ww. kierunków pomocy kierowanej do hodowli zwierząt gospodarskich, w tym świń, jest kontynuacją polityki, którą Komisja Europejska zaprezentowała w Wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007 – 2013 (Dz. Urz. UE C 391 z 27.12.2006 r., str. 1). Zgodnie ze stanowiskiem określonym w tych Wytycznych w odniesieniu do pomocy w sektorze zwierząt gospodarskich, KE stwierdziła m.in., że w Wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym na lata 2000 – 2006 określono zasady dotyczące przyznawania pomocy w sektorze zwierząt gospodarskich, której celem było wsparcie na rzecz utrzymania i poprawy jakości genetycznej zwierząt gospodarskich. Doświadczenia KE z tego okresu pokazały, że pomoc tę należy utrzymać jedynie w przypadku rzeczywistego wkładu w utrzymanie i poprawę jakości genetycznej zwierząt gospodarskich. W związku z tym KE uznała, że:

- pokrycie części kosztów utrzymania poszczególnych samców hodowlanych nie może zostać uznane za spełniające ten cel, gdyż pomoc ta zwalnia jedynie rolników z ponoszenia kosztów, które normalnie musieliby ponosić prowadząc działalność,
- pomoc przeznaczona na pokrycie części kosztów związanych z wprowadzeniem nowatorskich technik lub praktyk hodowli zwierząt na poziomie gospodarstw może zostać utrzymana przez pewien czas ze względu na element nowatorski, na którym się koncentruje pomimo, że pomoc ta również zwalnia rolników z ponoszenia kosztów, które normalnie musieliby ponieść prowadząc działalność, przy czym sztuczne zapłodnienie nie powinno kwalifikować się do pomocy, gdyż nie jest uważane za praktykę nowatorską,
- reprodukcja zwierząt nie stanowi właściwej działalności w ramach produkcji podstawowej, a w związku z tym inwestycje w centra reprodukcji zwierząt powinny podlegać zasadom stosowanym do pomocy dla przedsiębiorców zajmujących się prowadzeniem i obrotem produktami rolnymi.

W związku z powyższym, ze środków budżetowych na postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej, dotowanie inseminacji nie jest możliwe począwszy od 2007 roku.

W kwestii refundacji kosztów bioasekuracji pragnę zauważyć, że państwo polskie wspiera rolników, którzy ponoszą ekonomiczne skutki wystąpienia ASF. Dotychczas na różnego rodzaju programy pomocowe z budżetu przeznaczono niebagatelną kwotę ponad pół miliarda złotych, w tym w ramach pomocy krajowej na bieżącą bioasekurację zakontraktowano 56,5 mln, a w Podziałaniu 5.1 PROW 2014-2020 złożonych zostało 7680 wniosków na kwotę 388 mln zł. Pomoc na bieżącą bioasekurację została uruchomiona także w 2021 r., a w ramach sierpniowego naboru złożono ok. 4 tysięcy wniosków.

Odnosząc się do stwierdzenia, że wsparcie powinno dotyczyć również zwiększenia nakładów na służbę weterynaryjnych, pragnę zapewnić, że podejmowane są również działania w kwestii wsparcia Inspekcji Weterynaryjnej. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi 30 lipca 2021 r. wystąpił do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej o przyznanie dodatkowych etatów dla Inspekcji Weterynaryjnej i środków budżetowych na ten cel. Należy podkreślić, że dzięki podjętym działaniom przez Ministra pozyskano w 2019 r. dodatkowe środki na nowe etaty oraz wzrost wynagrodzeń w Inspekcji Weterynaryjnej, co skutkowało, w kolejnych latach, zwiększeniem środków budżetowych przeznaczonych dla Inspekcji o ok. 62 mln. zł.

Podsumowując zapewniam, że działania mające na celu odbudowę sektora trzody chlewnej są działaniem szczególnie istotnym dla resoru rolnictwa. Uruchomienie wszelkich dostępnych środków pomocy, jak również prowadzenie działań na rzecz ograniczenia dalszego szerzenia się choroby na terytorium RP, w tym w szczególności ograniczenie przenikania wirusa do gospodarstw, są działaniami o charakterze priorytetowym.

W tym miejscu pragnę podkreślić istotną rolę organizacji rolniczych w procesie projektowania takich działań. Doceniając niebagatelną rolę organizacji rolniczych w kształtowaniu i rozwoju jednego najważniejszych sektorów gospodarczych w Polsce, jakim jest rolnictwo na wniosek organizacji rolniczych, zrzeszonych w Copa Cogeca powołano Porozumienie Rolnicze w ramach, którego funkcjonuje 10 zespołów tematycznych, w tym Zespół stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wieprzowego.

Na forum ww. Zespołu, poruszane są najistotniejsze tematy dotyczące sektora wieprzowego. Formuła Zespołu zapewnia możliwość współpracy i konstruktywnego dialogu różnych organizacji, w tym reprezentujących rolników utrzymujących świnie i przetwórców wieprzowiny. Przedmiotowe forum wydaje się być zatem najbardziej dogodnym miejscem pozwalającym na wypracowanie uzgodnionego pomiędzy przedstawicielami hodowców i

przetwórców programu odbudowy sektora trzody chlewnej. Współpraca wszystkich zainteresowanych stron może pozwolić na wypracowanie spójnych, wspólnych dla całego sektora celów, z uwzględnieniem specyfiki zachodzących zmian i określenia kierunków dalszego rozwoju.

Z poważaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/